

## Victoria

NASJONAL JAZZSCENE

Karl Johans gate 35



### Ulf Wakenius & Martin Taylor

Onsdag 04. februar  
kl. 20.00 - kr 230/180  
Gitaristisk mestermøte



### Carsten Dahl - Reuben Rogers - Gregory Hutchinson PLAYS standards

Torsdag 05. februar  
kl. 20.00 - kr 200/150  
Melodimagi fra supertrio



### Jazzland Label Night: Mopti + Isabel Sörling Farvel

Fredag 06. februar  
kl. 21.00 - kr 180/130  
To supre plater feires!



### Stian Westerhus & Pale Horses

Lørdag 07. februar  
kl. 21.00 - kr 220/170  
Tungt, kaldt, vrenget, deilig!



### Uhørt! Mørk + Mongrel

Onsdag 11. februar  
kl. 20.00 - Gratis!  
Dobbel releasefest!



### Roger Johansen Group

Torsdag 12. februar  
kl. 20.00 - kr 180/130  
Melodisterkt fra toppfolk

13.02 Jan Gunnar Hoff  
FLY NORTH  
14.02 Chris Potter's  
Underground  
18.02 Glesnes/Medby Quintet  
med Randy Brecker  
19.02 Splashgirl & Elifantree  
20.02 So long, Eric  
21.02 Jenny Hval & Susanna  
"Meshes of Voice"  
25.02 Uhørt! Tin Men & the  
Telephone + Princess Lea



Egil Baumann er musikkviter og skriver om klassisk musikk  
i Musikkmagasinet hver fjerde uke

## BAUMANN- VARIASJONER



ØKER DET NORSE REPERTOARET: Jonas Båtstrand og Helge Kjekshus tolker Hjalmar Borgstrøm.

FOTO: ERIK FIVE GUNNERUD

# I skyggen av orkesteret

## KAMMERMUSIKK

### Hjalmar Borgstrøm: «Complete Works for Violin and Piano»

Fiolin: Jonas Båtstrand  
Klaver: Helge Kjekshus  
Simax/Musikkoperatørene

I Nils Grindes «Norsk musikkhistorie» dukker uttrykket *I skyggen av Grieg* opp. Det betyr selvsagt at Grinde her skriver om komponister som ikke var på Griegs nivå og derfor heller ikke hadde hans innflytelse. Et annet uttrykk er «og hans samtidige.» Det viser til det samme: En omtale av flere komponister som på grunn av mindre talent og rådende smaksretninger må finne seg i å bli omtalt «i skyggen av» den ene, eller de to dominerende komponistene i en bestemt periode.

I «Norsk musikkhistorie», utgitt i 1921, finnes da også kapitlene «Griegs og Svendsens samtidige» og «Sinding og hans samtidige.» Og det er under sistnevnte overskrift at Hjalmar Borgstrøm (1864-1925) befinner seg i denne første, store norske musikkhistorien. Men det gjør han også, under samme overskrift, i Grindes musikkhistorie, (4. utgave, 1993), over sytti år senere. I den siste «Norsk Musikkhistorie» fra 1999, befinner Borgstrøm seg derimot under den langt mer nøkterne overskriften «To talsmenn for programmusikken». Han har åpenbart blitt løftet ut av sin skyggetilværelse.

Sånn sett kan vi se hvordan komponistene vurderes ulikt av ulike generasjoner musikkhistorikere. I dag virker kanskje Borgstrøm som en betydeligere, enn si, mer særpreget komponist enn

Sinding. I sin tid var han da også en svært tilstedeværende komponist, men han led nok under at han ikke var opptatt av det norske tonefallet i musikken der han skrev store programmatisk orkesterverker med stilidealer fra tysk romantisk musikk.

Og på 1920-tallet var det fransk impresjonisme og tysk ekspresjonisme som rådet grunnen som innflytelse i Norge. Borgstrøm var altså på kant med de rådende smaksregimene i Norge på begynnelsen av 1900-tallet. Kanskje er dette årsaken til at Borgstrøm har vært lite utforsket og lite spilt etter sin død, og det til tross for musikkens gjennomgående høye kvalitet?

Denne antydende forklaringen låner jeg fra Erling

bumet «Shadowland», utgitt på Euridice. Og nå er altså de komplette verkene for fiolin og klaver nettopp kommet ut. Sånn sett går det an å si at Borgstrøm har trådt ut av sin skyggetilværelse i den norske musikkhistorien.

Men ut av skyggen av sine egne orkesterverk har han neppe trådt. Selv i tekstheftet til denne nye utgivelsen vektlegges Borgstrøm som orkesterkomponist. Og det er kanskje ikke så rart. I hvert fall er det lett for meg å se det slik etter å ha lyttet til denne innspillingen.

En ting er de kortere stykkene «Romanze», «Serenade», «Elegie» og «Berceuse», som alle er sjarmerende stykker. Noe annet er hovedverket her, fiolinsonaten i G-dur

” Kanskje er dette årsaken til at Borgstrøm har vært lite spilt etter sin død, og det til tross for musikkens gjennomgående høye kvalitet?

Gulbrandsens artikkel om Borgstrøm i «Studia Musicologica Norvegica», nr. 25, 1999. I seg selv er årstallet interessant ut ifra diskografien til Borgstrøm. For da artikkelen ble skrevet fantes det kun én innspilling med musikk av Borgstrøm: orkesterverkene «Hamlet» og «Tanken», utgitt i Kulturrådets klassikerserie.

I dag finnes både Borgstrøms første opera «Thora paa Rimol» og orkesterverkene «Jesus in Getsemane» og «Die Nacht der Toten», samt fiolinkonsert i G-dur på cd, begge på Simax. I tillegg kommer en innspilling med noen av sangene hans på al-

med en halv times spilletid. Dette er selvsagt ikke noe dårlig verk, men særlig i de to ytterstansene oppfatter jeg temaene som litt konturløse.

De er ikke pregnante nok i utformingen til umiddelbart å falle på plass i den musikalske hukommelsen. Eller ville det blitt annerledes om Båtstrand hadde vært noe djevler i strøkene, hatt et større nærvær? Imidlertid er samspillet mellom Båtstrand og Kjekshus godt i et stykke der fiolin og klaver nærmest er likeverdige. Formforløpet artikuleres klart av de to der de står og musiserer i orkesterskygge.

Egil Baumann  
musikk@klassekampen.no

## Demis Roussos 1

# En sa

Smørsanger, Vangelis-samarbeidspartner, disco og prog, men Demis Roussos hadde også nærkontakt med Suez-krisen, 68er-opprøret, den greske militærjuntaen og en dramatisk flykapping.

## VED VEIS ENDE

Av Martin Bjørnensen

Ifølge NTB var «R&B-Truls» Heggero en av implisitt få norske artister som «ville vedkjenne seg» et forhold til Demis Roussos og hans musikk, da den greske giganten (i mer enn én forstand) gikk bort i forrige uke. Vel. Hadde NTB i stedet spurt noen av landets fremste navn innen sjangre som svartmetall, Oslodisco og samletung hiphop, ville de nok fått helt andre svar.

Roussos takket for seg midt i innspurten av en særdeles dramatisk valgkamp i hjemlandet. Passende nok, for livsløpet hans var hele veien usedvanlig tett knyttet til omveltende begivenheter i Europa, og i forholdet mellom Europa og den arabiske verden. Født som han var i eldgamle Alexandria, inn i et den gang kulturelt og økonomisk blomstrende gresk-egyptisk miljø. Men før han var fylt ti, hadde president Nassers nasjonalistiske politikk og Suez-krisen sendt familien på flukt til Hellas, i likhet med store deler av diasporaen.

### Aphrodite's Child

I sitt nygamle hjemland omfavnet tenåringen Demis sin generasjons rock- og popmusikk, i en rekke kortlivede og for lengst glemte band før han ble medgrunnlegger av prog-rockgruppen Aphrodite's Child. Sammen med blant andre en viss Evangelos Papat-hanassiou, senere bedre kjent som Vangelis. Bandet ble stiftet så å si parallelt med det greske statskuppet i 1967, og frykt for juntaens sensur ble en avgjørende grunn til at bandet raskt valgte Frankrike som base for sine innspillinger. Hvor de for øvrig havnet midt oppi Parisertumultene i mai 1968, noe som forsinket innspillingen av debutalbumet «End of the World».

Roussos satte et umiskjennelig preg på Aphrodite's Child både med sin høyestemte tenorsang og sitt i dag sjeldent nevnte, men likevel ikke helt glemte bass-spill – nittitallsstjerne The Verve kopierte for eksempel Demis